

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 16 lipca 2013 r.

**w przedmiocie ustawy – Prawo o prokuraturze oraz projektu ustawy – Przepisy
wprowadzające ustawę – Prawo o prokuraturze**

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z treścią kolejnej wersji projektów ustaw Prawo o prokuraturze oraz Przepisów wprowadzających ustawę – Prawo o prokuraturze, podtrzymuje swoje krytyczne uwagi zgłoszone w opinii z dnia 11 listopada 2012 r., w zakresie, w jakim nie zostały one uwzględnione w pracach nad opiniowanymi projektami.

Rada zajmuje konsekwentnie, krytyczne stanowisko wobec koncepcji ustalania przez organ wykonawczy jakim jest Rada Ministrów, zasad polityki karnej. Zdaniem Rady eksponowana na gruncie projektowanych unormowań ustawy zasada niezależności tak Prokuratora Generalnego, jak i sprawujących urząd podległych mu prokuratorów w warunkach określonych przez władzę wykonawczą zasad polityki karnej ulegnie w istocie osłabieniu.

Podważeniem zasady podziału i równoważenia się władz w demokratycznym państwie prawa oraz brakiem respektowania skutków rozdziału urzędu Ministra Sprawiedliwości i Prokuratora Generalnego byłoby forsowanie przez projektodawcę pomysłu wyposażenia Ministra Sprawiedliwości w uprawnienie do wnoszenia kasacji. Taka ocena proponowanej kompetencji Ministra Sprawiedliwości jest tym bardziej uzasadniona, że sprawuje on *de facto* i *de iure* polityczny nadzór nad podległym mu resortem.

Rada zwraca przy tym uwagę, iż projektodawca konsekwentnie, choć w sposób nieuzasadniony, różnicuje sędziów i prokuratorów w zakresie postępowania dyscyplinarnego, przyznając tym ostatnim prawo do wniesienia kasacji od wyroku sądu dyscyplinarnego drugiej instancji. W przypadku sędziów takie uprawnienie zostało wyraźnie wyłączone w przepisie art. 122 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r., Prawo o ustroju sądów powszechnych, (Dz.U. 2013 r., nr 427 j.t.).

Z satysfakcją odnosi się natomiast Rada do sformułowanej na gruncie projektu procedury wyłaniania kandydatów na stanowisko Prokuratora Generalnego. Projektodawca uwzględnił bowiem postulat Rady wyrażony w opinii z dnia 11 kwietnia 2013 r., i ostatecznie zrównoważył szanse sędziów i prokuratorów ubiegających się o to ważne dla całego wymiaru

sprawiedliwości stanowisko, przyznając również Krajowej Radzie Sądownictwa kompetencje do zgłoszenia dwóch kandydatów. Wprawdzie rozwiązanie to nie jest nowe, bowiem na gruncie obecnie jeszcze obowiązującej ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. Prawo o prokuraturze, (Dz.U. 2011 r., nr 270, poz. 1599 j.t.) Krajowa Rada Sądownictwa zgłasza jednego kandydata, ale w toku prac nad nową ustawą proponowano pozbawić Radę tej kompetencji.

Niepokój Rady budzi jednak, zawarty w projekcie ustawy Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o prokuraturze, zamysł projektodawcy przekazania całości spraw związanych z planowaniem i realizacją budżetu w obszarze sądów wojskowych Ministrowi Obrony Narodowej oraz wyeliminowanie ustawowego zapisu uniemożliwiającego dokonywania przeniesień, o których mowa w art. 171 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z póź. zm.). Nowo formułowany przepis art. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r., Prawo o ustroju sądów wojskowych, (Dz. U. 2012 r., nr 952 j.t.), sprowadza bowiem rolę prezesa sądu wojskowego jedynie do funkcji podmiotu przekazującego informacje potrzebne do sporządzenia projektu planu finansowego. Sam plan finansowy, ma już być natomiast konstruowany przez kierownika jednostki organizacyjnej finansującej działalność sądu wojskowego, a następnie miałby zostać przekazany przez Ministra Obrony Narodowej do zaopiniowania Krajowej Radzie Sądownictwa.

Takie rozwiązanie budzi wątpliwości natury konstytucyjnej zarówno w zakresie naruszenia zasady niezależności sądów, jak również kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa. Istotą tych uregulowań jest bowiem z jednej strony uprawnienie przygotowywania projektu planu przez organy sądów, a nie przez organy władzy wykonawczej a z drugiej opiniowanie tego planu przez Radę i wystąpienie do organów władzy wykonawczej – Ministra Sprawiedliwości i Ministra Obrony Narodowej o jego realizację.

Krajowa Rada Sądownictwa uważa za zasadne aby kompetencje kierownika jednostki organizacyjnej finansującej działalność sądu wojskowego w zakresie konstruowania planu finansowego pozostawić prezesom sądów wojskowych, natomiast wyeliminować w tym procesie udział Ministra Sprawiedliwości. W praktyce prezesi sądów wojskowych bezpośrednio przedstawiliby do zaopiniowania plan finansowy Krajowej Radzie Sądownictwa. Następnie po zaopiniowaniu przez Krajową Radę Sądownictwa plany wraz ze stanowiskiem przedkładane byłyby Ministrowi Obrony Narodowej. Takie rozwiązanie oraz

pozostawienie treści art. 4 § 2 zmienianej ustawy nie budziłoby wątpliwości co do konstytucyjności proponowanych zmian.